

Megemlékezés és MHT előadóülés a cianid szennyezés 20. évfordulóján



Megkoszorúzták a Tiszát: Hubai Imre megyei közgyűlési elnök, dr. Berkó Attila kormány megbízott, dr. Hoffmann Imre helyettes államtitkár, Boros András görögkatolikus iskolalelkész, Szalay Ferenc szolnoki polgármester és Lovas Attila vízügyi igazgató (balról jobbra).

7. oldal

A Zagyva NEM hulladéklerakó!

El sem tudjuk képzelni, mi készteti arra egyes honfitársainkat, hogy vízfolyásainkat szemétteltelepnek használják. Január közepén sajnos ennek lehettünk tanúi a Zagyva jászberényi szakaszán, ahol több használt televíziót, illetve képcsövet dobtak a mederbe. A város jegyzőjétől érkezett megkeresést követően igazgatóságunk haladéktalanul megkezdte a környezeti kárelhárítást, a Jászberényi Rendőrkapitányságon pedig feljelentést tett ismeretlen elkövető ellen. **LZ**

Írásunk a 11. oldalon



SZERKESZTŐI JEGYZET

Vízügyi szolgálat mackóalsóban

SARS-CoV-2. Aligha akad valaki ebben az országban, aki ne találkozott volna ezzel a baljós betű- és számkombinációval. A mostanra minden földrészre eljutott koronavírus, s az általa okozott, akár végzetes kimenetelű tüdőgyulladásos betegség (a COVID-19) az élet szinte minden területén új helyzetet kényszerít ki. A hazai és nemzetközi híradásokból látjuk, halljuk, olvassuk, hogyan roppant meg a Jangce-parti kínai megapoliszból, a tízmilliós Vuhanból világhódító útra indult kórokozó évtizedek óta kiválóan működő gazdasági és társadalmi struktúrákat. A pandémia mindenütt felszínre hozza az igazi erősségeket és a leggyengébb láncszemeket, s minden korábbinál egyértelműen rámutat a „világfalu” érzékenységre, a globalizáció árnyékos oldalára. Ugyanakkor arról is szólnak biztató hírek, hogy az orvostudomány napról-napra közelebb kerül a kórokozó megfékezéséhez.

Tudjuk, hogy mi, vízügyesek sem vagyunk vírusállóak. Ezért már jó ideje nincs névnap puszi, az eddig elmaradhatatlan kollegális kézfogást is felváltották alternatív üdvözlési formák - a vízügyi kreativitás azért itt is tetten érhető. A központi hatósági intézkedésekkel összhangban igazgatói utasítás formájában pedig megszülettek azok a szabályok, amelyek a szervezet szintjén járulnak hozzá a járványgörbe kívánatos ellapításához. Elsőként átmenetileg megszüntettük a személyes ügyfélfogadást a központban és a szakaszmérnökségeken egyaránt. Ezt március 17-én a lehető legszélesebb körben meghíveltük, kiegészítve azzal, hogy ettől még nem állt le az élet, telefonon vagy elektronikus úton továbbra is segítséget adunk minden partnerünknek. Megszülettek a dolgozók egészségének védelmét szolgáló munkahelyi intézkedések is, amelyek a fertőzés kockázatát csökkentik. Gyakrabban mosunk kezet, fertőtlenítünk, szinte papírmentesen igyekszünk megoldani minden feladatot, mind gyakrabban kesztyűs kézzel nyúlunk a hétköznapi tárgyakhoz és mostanra már a sebési maszkos kollégák látványa sem feltűnő.

Előreláthatóan több hónapig elmaradnak a személyes jelenlétű szakmai találkozók, kooperációk, jubileumi- és projektrendezvények, a víz világnapi események, szakági értekezletek, még a június végi Duna-napot is megghiúsította a láthatatlan ellenség, sőt a Közép-Tisza aktuális számának tartalmára is negatív hatást gyakorolt.

Az elmúlt hetekben általánossá vált az otthoni munkavégzés olyan szakmákban is (pl. állami hivatalnok, pedagógus, lelkész, banki alkalmazott), ahol ennek semmilyen előzménye, hagyománya nem volt. Az igazgatóságon is adódnak olyan feladatkörök, amelyek ebben a kivételes helyzetben, szükségképpen otthonról is elláthatók, bár ez csak tucatnyi kollégát érint. A lényeg: mackóalsóban is elvégzi a munkáját. Ezzel is csökkentve a közösségi érintkezés lehetőségeit, ami elsődleges fontosságú pandémia idején. Vízügyesként ugyanis mindent meg kell tennünk, hogy a magunk eszközeivel segítsük a járvány elleni védekezést, gondolok itt például a kritikus infrastruktúra üzemeltetésére vagy a mezőgazdasági vízszolgáltatásra, ezzel is hozzájárulva az élelmiszertermelés biztonságának megőrzéséhez.

Világunk soha már nem lesz olyan, mint a járvány előtt volt. Az egyéni felelősségvállalás szerepe pedig minden eddiginél jobban felértékelődött. Alkalmazkodnunk kell a megváltozott gazdasági-társadalmi körülményekhez, s legfőképp tanulnunk a történelekből, levonnunk a tapasztalatokat. De mindenekelőtt tartsuk be az előírásokat, vigyázzunk egymásra és magunkra!

Laczi Zoltán

VÍZTUDOMÁNY

A Kiskörei-tározó szerepe a cianid szennyeződés időszakában

A Tiszát 2000. február elején a Szamoson keresztül egy példátlanul nagy cianid-ion koncentrációjú mérgezés érte. Ennek mértéke a Szamoson mért adatok alapján csúcsértékként 32,6 mg/l cianid volt. A koncentráció már a levonulás során egyrészt a Tisza hígító hatása és a további mellékfolyók - köztük a Bodrog - aktuálisan jelentős vízhozama eredményeként jelentősen hígult. További koncentrációcsökkenést eredményezett a Tiszalöki duzzasztómű fölött előzetesen tárolt víztömeg, később a Sajó, majd a Kiskörei-tározóból hozzáadott többlet vízkészlet. A végrehajtott vízügyi intézkedések, köztük a Kiskörei duzzasztómű rendkívüli üzemének elrendelése, az öblítő csatornák elzárása és az ártéri fokok lezárása lehetővé tették, hogy a Közép-Tisza vidéken a mérgező anyagot a folyó medrében lehessen levezetni. Ebből az következik, hogy a gátakon belüli hullámtér, a holtágak, és a Tisza-tó öblözeteinek vízminősége és élővilága (a Tisza-tó teljes vízfelületének 93 %-án) gyakorlatilag nem károsodott. Ezeken a helyeken egyes halfajok ívása már március elején megkezdődött. A tiszai tározók és a hullámtéri érintetlen holtágak a Tisza rehabilitációjának lehetőségét teremtette meg, hiszen lehetőséget adtak a cianid szennyezés „kordában” tartására.

A Tisza folyón 2000. február elején levonult szennyezés a vízminőségi kárelhárítási feladatokban addig nem alkalmazott módszereket tett szükségessé. A Kiskörei-tározó funkciói közé mindig is beletartozott, hogy az esetleges szennyezések következményeit csökkentse, azonban eddig főleg a feliszapolódás csökkentésében hasznosultak a vízkormányzási lehetőségek. A szennyezés hírére a vízügyi szakemberek azonnal kidolgozták a szükséges rendkívüli üzemrendet, és az elért eredmények magukért beszélnek. A Kiskörei vízlépcső a károk pusztá regisztrálása helyett tényleges beavatkozási lehetőséget adott a szakemberek kezébe. Sajnos a károkat teljesen nem lehetett elkerülni, azonban a Tisza folyó revitalizációja szempontjából nagyon fontos momentum volt, hogy a Tisza-tó, mint egy modern „Noé bárkája” túlélési lehetőséget biztosított számtalan faj számára.

Mint ismeretes, Romániában január 30-án a Nagybánya melletti egyik szabadban lévő cianidos zagytározójából mintegy 100 ezer köbméter mérge szabadult ki és jutott a Zazár-, majd a Lápos-patakon keresztül a Szamos folyóba. A térségben évszázadok óta működő arany- és ezüstbányák melléktermékeként felgyűlt meddőhányókból akkoriban kezdték el kivonni a még bennük található aranyat és ezüstöt. A zagytározóban ülepítették ki a nátrium-cianiddal kevert híg zagyból a már arany- és ezüstmentes meddőt. Január 30-án a sok csapadék hatására a „nem kellően biztonságos”, többszörösen feldolgozott meddőből készült töltést elmosta a víz és indult el a mérge pusztító útjára. Január 31-én érkezett a romániai értesítés a Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi Felügyelőségre, azonnal megkezdődött a vízminőségi kárelhárítási tevékenység előkészítő fázisa.

A Kiskörei-tározó szerepe a cianid szennyeződés időszakában

Versenyt kellett futni az idővel, hiszen a romániai oldalon mért ciánkoncentráció döbbenetes értékeket mutatott, a magyarországi szakaszon pedig a Csengernél mért legnagyobb érték 32,6 mg/l volt, ami az érvényben lévő határérték több, mint 320-szorosa.

Az első döbbenet után a lehetséges védekezési stratégia kialakítása került előtérbe. A fő kérdés az volt: Csökkenthető-e a cianid koncentráció bármilyen beavatkozással? Az események megértéséhez tudni kell, hogy Szolnok város és a környező települések 120 ezer ivóvíz ellátását csak és kizárólag a Tiszából nyert nyers víz tisztításával lehetett akkor megoldani. Több lehetséges variáció egyidejű futtatásával történt a helyzet felmérése, és a kivezető út meghatározása. A lehetséges beavatkozás eredményessége nagyban függött az együttműködéstől, ami szinte azonnal és teljes hatékonysággal beindult az érintett hatóságok, üzemeltetők és a kárelhárításba bekapcsolódók között. Az adott helyzetben egyik legfontosabb feladat volt a vízmintavételezés, amellyel nyomon követhető volt a cianid koncentráció és annak eloszlása, hígulása. A vízminták mikroszkopikus vizsgálata jelezte a vízi élet fokozatos pusztulását is. Szükség volt a Tisza felső szakaszán vett vízmintákra a Szolnoki Felszíni Vízmű szakembereinek is ahhoz, hogy felkészülhessenek megfelelő beavatkozási lehetőségek kidolgozásával a kritikus időszakban biztosítandó ivóvízellátásra, illetve félüzemi kísérleteket kellett végezni a tisztítási technológia tűrőképességének meghatározására. Meg kellett szervezni az azonnali, rend-

szeres mintavételezést, az eredményeket azonnal fel kellett dolgozni és a társszerveknek továbbítani. A mintavételekbe és az eredmények értékelésébe minden érintett szervezet laboratóriuma bekapcsolódott.

Az már az elején látható volt, hogy valamilyen plusz hígítási lehetőséget is kell találni. A vízmű szakemberei szerint, ha az érkező vízben a cianidkoncentráció nem haladja meg a 2 mg/l-t, akkor az 1999-ben üzembe helyezett új technológia segítségével a nyers Tiszavizet meg tudják tisztítani, és azt a hálózatba lehet engedni. A Tisza vízszintje Kisköre-felsőnél ekkor 610 cm volt. A szennyeződés következményeinek kezelésére két fontos üzemrendi döntés született. A Kiskörei duzzasztómű üzemének módosítása, amely lényegében azt jelentette, hogy a cianidos vizet lehetőség szerint úgy kell levezetni a tározóban, hogy védeni lehessen a Tisza-tó és a közép-tiszai hullámtéri vizes élőhelyek természetvédelmi oltalom alatt álló élővilágát, de egyben amennyire lehetséges, híguljon is a szennyezett víz, a Szolnoki Felszíni Vízmű védelme érdekében. A vízműnél alkalmazott rendkívüli üzemmód, amelynek lényege a klóros ciántalanítás alkalmazása az előtisztító berendezésekben.

Megszületett a döntés a hígítás céljából többlet víz felhalmozására a Kisköre-tározó feltöltése érdekében. Eszerint a betározást úgy kellett végrehajtani, hogy a tározó medencéibe szennyezett víz ne jusson ki. Az üzemrend szerint amint a cianid koncentráció Tiszafürednél eléri a 0,2 mg/l-t, Kiskörénél felső átbukással megkezdődött a tározóban

A Kiskörei-tározó szerepe a cianid szennyeződés időszakában

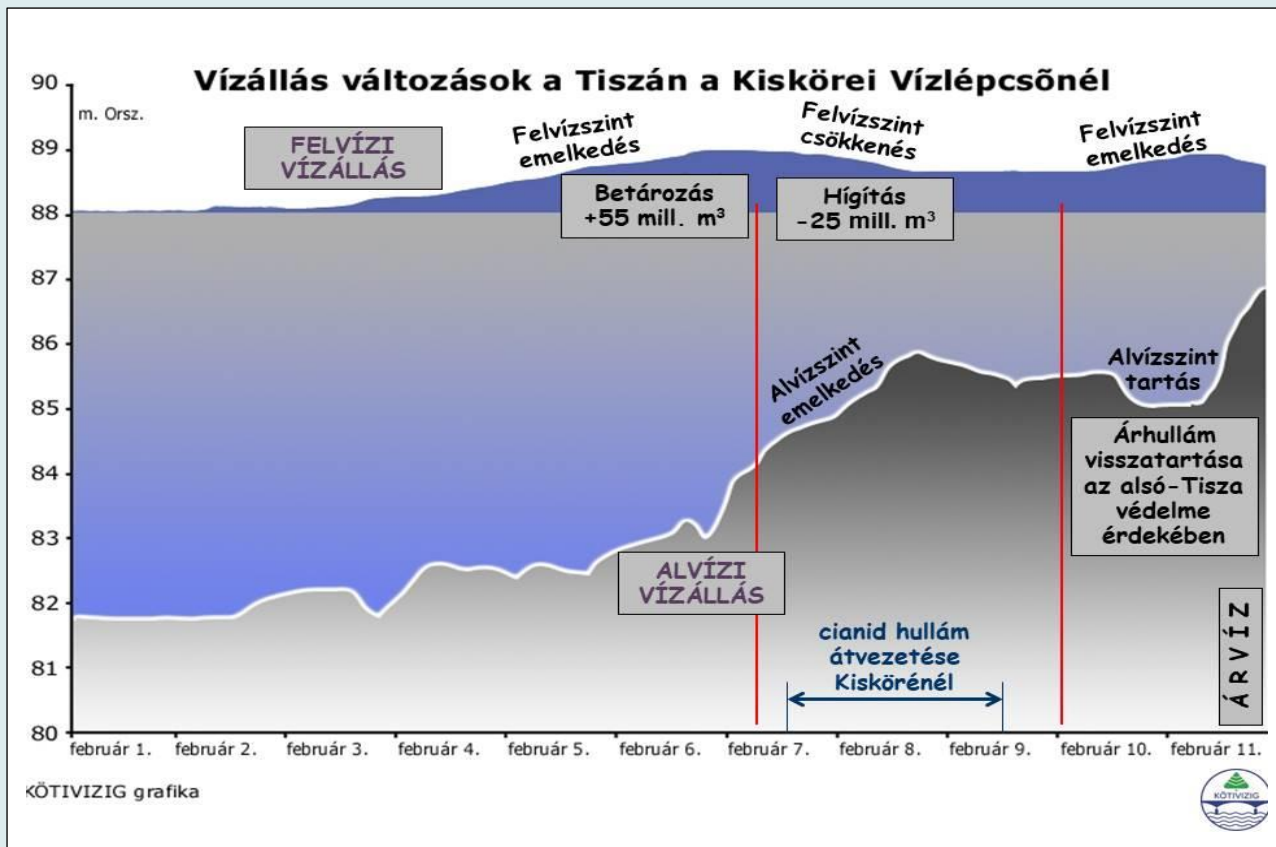
felhalmozott többlet víz leengedése. Ezzel a tevékenységgel esésnövelést hajtott végre az igazgatóság, a tározó vízszintjét megbuktatva a lefolyás viszonyokat a meder felé befolyásolja. Emellett a hígítás miatt a koncentráció csökken.

Először napi 10 cm-t emelkedett a tározó felvízszintje. Közben a hidrológusok számításokat végeztek, és a szennyeződés megérkezésének időpontját igyekeztek meghatározni. A pontonkénti mintavételezés eredményei alapján fel kellett gyorsítani a feltöltést, hogy mire a szennyezés eléri a tározó felső csúcsát a lehetőségekhez képest maximális mennyiségű víz már betározásra kerüljön. Ezért február 4-én már napi 25 cm-rel, majd 5-én napi 30 cm-rel emelkedett a felvízszint. A kívánt szint február 6-án állt elő. Másnap reggel Tiszafürednél a cianid szennyezés koncentrációja elérte 0,2 mg/l értéket.

A felvízszint-csökkentés először 0,5 cm/óra értékkel kezdődött. A KÖTIVIZIG laborja 16 órakor Tiszafürednél 4,9 mg/l koncentrációt mért, ami a maximális érték lett. Ekkor fokozatosan növekedett a felvízszint-csökkentés üteme, és 22 órára elérte a 1 cm/órát.

A vízlépcső alatt a mérési eredmények jelentős koncentráció csökkenést mutattak, de a legnagyobb mért koncentráció még így is 3,7 mg/l volt, ami még meghaladta a kívánatos mértéket. Ezért többlet vízhozam előállításáról született döntés, a felvízszint 2 cm/óra ütemmel csökkent 13 óráig, ezután visszaállt az 1 cm/óra felvízcsökkentés. A mérési eredmények alátámasztották előzetes számításokat, a Szolnokhoz érkező víz cianid koncentrációja 3 mg/l körüli értéket mutatott.

Folytatás a 6. oldalon



Megemlékezések a cianid szennyezés évfordulóján

Természeti katasztrófát okozó esemény következett be 20 évvel ezelőtt Romániában, amikor Nagybánya mellett átszakadt egy bányászati cég cianidos zagytározójának töltése, és az ott tárolt százezer köbméternyi mérgező elegy több vízfolyáson keresztül a Tiszába ömlött, megtizedelve a folyó sokszínű élővilágát. A Tisza élővilágának február elsejei emléknapja alkalmából városi megemlékezést rendeztek január 31-én Szolnokon, a Tiszai hajósok terén, ezt követően pedig a Városházán előadóülésen elevenítették fel a történeteket és a védekezés jelentős mozzanatait.

A Tiszai hajósok terén elsőként Molnár László, a Szigligeti Színház színművésze Petőfi Sándor A Tisza című versét szavalta el.



Dr. Hoffmann Imre beszédet mond

Ezt követően Szalay Ferenc, Szolnok polgármestere, Lovas Attila, a KÖTIVIZIG igazgatója, és Dr. Hoffmann Imre, a Belügyminisztérium közfoglalkoztatási és vízügyi helyettes államtitkára - a cianid szennyezés idején a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei

Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság vezetője – idézte fel az akkori eseményeket, kiemelve a védekezésben résztvevők példaértékű együttműködését. Akkor összesen 14 szervezet: hatóságok, hivatalok és igazgatóságok fogtak össze a károk enyhítésében – emlékeztetett beszédében az államtitkár, hozzátéve: a természet akkor keletkezett sebei a mai napi nem gyógyultak be teljesen.



Lovas Attila igazgató

A városi megemlékezés zárásaként Boros András görögkatolikus iskola-lelkész megáldotta a koszorúkat, virágokat, amelyeket ezután a Tiszavirág hídról a folyóba dobtak a megjelentek, köztük sok kisdíák.



A koszorúzás pillanata

A jubileumi program előadóüléssel folytatódott a Városházán, amit a Magyar Hidrológiai Társaság Szolnoki és Szegedi Területi Szervezete, Környezetvédelmi, Vizes Élőhelyvédelmi és Limnológiai Szakosztálya, az Országos Vízügyi Főigazgatóság, a Vízügyi Tudományos Tanács és a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság szervezett Szolnok Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalával közösen.



Az előadóülés közönsége

A szakmai rendezvényre elfogadta a meghívást Dr. Kállai Mária, a térség országgyűlési képviselője, Szalay Ferenc polgármester, Dr. Hoffmann Imre közfoglalkoztatási és vízügyi helyettes államtitkár, Dr. Berkó Attila, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Védelmi Bizottság elnöke, Kovács Ernő, a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal és a Bács-Kiskun Megyei Védelmi Bizottság elnöke, Hubai Imre, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés elnöke, Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság főigazgatója, Dr. Szlávik Lajos, a Magyar Hidrológiai Társaság elnöke, Dr. Váradi József, az Országos Vízügyi Tudományos Tanács elnöke, Dr. Nagy István, a védelem akkori

vezetője, a KÖTIVIZIG nyugalmazott igazgatója, Lovas Attila, a KÖTIVIZIG igazgatója, továbbá képviseltette magát az USA Budapesti Nagykövetsége.



A példaszerű összefogásra és a szakmai felkészültségre egyaránt kitért beszédében Szalay Ferenc, Dr. Kállai Mária, Dr. Hoffmann Imre és Dr. Berkó Attila. Gina Kassem, a Budapesti Amerikai Nagykövetségen belül működő Közép- és Kelet-európai Regionális Környezetvédelmi, Tudományos, Technológiai, és Egészségügyi Központ igazgatójának erre az alkalomra írt gondolatait Fallmann Bálint, az Egyesült Államok Magyarországi Nagykövetségének munkatársa olvasta föl.

Az előadások sorát Fejes Lőrinc, a KÖTIVIZIG kiskörei szakaszmérnöke nyitotta, aki ismertette a Kiskörei duzzasztómű – a szennyhullám levonulásakor alkalmazott, s azóta Noé bárkájaként is emlegetett - rendkívüli üzemrendjét, illetve azokat a vízkormányzási beavatkozásokat, amelynek eredményeként a mérgező anyagot sikerült jelentősen felhígítani, s a folyó medrében levezetni, ezzel megmenteni 13 holtágban és a Tisza-tó vízfelületének 93 százalékán a páratlanul gazdag élővilágot.

Folytatás a 9. oldalon

Megemlékezés a tiszai cianid szennyezésről



Fejes Lőrinc szakaszmérnök

Dr. Szalma Elemér, a Magyar Hidrológiai Társaság (MHT) Vizes élőhely-védelmi Szakosztálya elnökének prezentációjából a hallgatóság képet kaphatott arról, hogy milyen botanikai értékek pusztulhattak volna el, ha a cianid elárasztja a Kiskörei-tározót. Kovács Pál, a KÖTIVIZIG Regionális Laboratóriumának biológusa a védekezéskori vízmintavételezéseknél szerzett személyes élményeit, benyomásait osztotta meg. Felkért hozzászólóként Bodnár Gáspár, a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság vezetője pedig a Tiszát jelenleg is fenyegető környezeti veszélyekre hívta fel a figyelmet. Magyar Péter Gyuláné Bede Marianna, a Víz-és Csatornaművek Koncessziós Zrt., műszaki igazgatója előadásában bemutatta, hogy a szennyezés milyen hatást gyakorolt nyolc település ivóvízellátására. Dr. Varga Pál, az MHT Környezetvédelmi Szakosztálya elnöke arról szólt, hogyan élte meg a 20 éve történeteket. Az előadásokat követően Lovas Attila, a KÖTIVIZIG igazgatója mondott zárszót. **Laczi Zoltán**

VÍZÜGYI MÚLTUNK

A jubileumok éve

Ebben az esztendőben öt kiemelkedő vízügyi esemény jubileumára emlékezünk a Közép-Tisza vidékén.

Mint azt az előző oldalakon írtuk, az ezredforduló évének februárjában vonult le a Tiszán a cianid szennyezés. Az Országgyűlés 2000. június 13-i határozatában február 1-jét, a szennyezett víztömeg Magyarországra történő bejutásának napját a Tisza élővilágának emléknapjává nyilvánította.

Idén ötven éve vonult le az 1970. évi nagy árvíz, ami 909 cm-rel tetőzött Szolnokon, s ezt követően még 29 évig őrizte elsőségét. Az eddig mért legmagasabb vízállás (LNV) azonban 20 évvel ezelőtt, április 19-én alakult ki a Tisza e szakaszán, 1041 cm-es szolnoki tetőzéssel.

A Tiszaörvényi Szivattyútelepet, s ezzel együtt az első, országosan is jelentős Tiszafüredi öntözőrendszert Horthy Miklós kormányzó 1940. június 20-án helyezte üzembe Teleki Pál miniszterelnök, Teleki Mihály földművelésügyi miniszter, Kállay Miklós, a Magyar Királyi Öntözésügyi Hivatal elnöke és József főherceg jelenlétében. A 3,2 millió pengő költséggel megépített rendszer 20 ezer katasztrális hold (115 négyzetkilométer) öntözését tette lehetővé.

S végül az ötödik jubileum: 10 évvel ezelőtt, június 10-én 17 órakor nyitották meg - elsőként a VTT részeként megépült árvízi tározók közül - a Tiszaroffi tározót. A létesítmény 56 millió köbméter vizet fogadott be, így jelentősen lecsökkentve az akkori árhullám magasságát. **L. Z.**

Felébredt téli álmából a Tisza-tó

A Tisza-tó téli vízszintjének beállítása 2019. november 15-én kezdődött meg és nyugalmi állapotát 2019. december 13-ra érte el a Kisköre-felső vízmércén mért 610 cm-es vízállással. A vízszint beállítása zökkenőmentesen történt. A téli időszakra nem csak a Tisza-tó készült fel, hanem a jégtörő hajók is. 2019. december 15-én I. fokú jeges árvíz elleni védekezési készütséget rendelt el az OVF a Jégvirág VII. és VIII. jégtörőkre. Mindez melegen tartási készenlétet jelentett a Kiskörei vízlépcső védelme érdekében. A hajók a kiskörei téli kikötőben állomásoztak, hogy amennyiben szükséges megkezdhesék a beavatkozást. Az időjárási és a hidrometeorológiai viszonyok olyannyira kedvezőek voltak az elmúlt hónapokban, hogy a Tisza-tó területén nem alakult ki egybefüggő, vastag jégpáncél. A Tisza folyón, amely átszeli a tavat, szinte még parti jeget sem lehetett találni. Mindez rossz hír volt azok számára, akik egy igazi jégtúrára vállalkoztak volna a tározón.

Mindezekre való tekintettel az I. fokú jeges árvíz elleni készütséget 2020. február 21-én megszüntették. A 68 napig tartó készenlét alatt a jégtörő hajóknak nem kellett beavatkozniuk, a duzzasztómű üze me pedig zökkenőmentes volt a téli időszak alatt.

A Tisza-tó tavaszi ébredése kisebb árhullámokkal kezdődött, amely jelentős vízszintemelkedést nem okozott, duzzasztás megszüntetésére nem volt szükség, hiszen a Tisza folyó alacsony téli mederteltsége szinte a teljes tél folyamán jellemző volt. A tavaszi feltöltés első üteme 2020. március 23-án kezdődött meg, amely április 5-ig tart, amikor a Kisköre-felső vízmércén mért 690 cm-es vízállást érjük el. A feltöltés megkezdésével a tározóban lévő öblítő csatornák műtárgyai is nyitásra kerülnek, hogy a medencékbe is eljuthasson az életet hozó friss víz. A feltöltés további ütemét az érkező vízhozam befolyásolja. **Kéri Brigitta**

Kora tavaszi belvízvédekezés

A kialakult hidrometeorológiai helyzet és a főbefogadók magas vízállása miatt a torkolati zsilipek zárásra kerültek, a szivattyútelepek üzemeltetése vált szükségessé. Az elrendelt védelmi fokozatok időszaka az alábbi ábrán láthatók.

2020. március																																
Belvízvédelmi szakasz	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	
10.01 Tiszakécskei																																
10.02 Ceglédi																																
10.03 Jászberényi																																
10.04 Kiskörei																																
10.05 Jászkiséri																																
10.06 Kunhegyesi																																
10.07 Kisújszállási																																
10.08 Karcagi																																
10.09/A Törökszentmiklósi																																
10.09/B Cibakházi																																
10.10 Mezőtúri																																

A legnagyobb elöntést március 5-9. között észlelték, 350 ha, az összes átemelt vízmennyiség 1699,39 ezer köbméter volt. Védekezési tevékenység: szivattyúzás, csatornák, műtárgyak ellenőrzése, elöntés felmérése. A 10.09/A védelmi szakaszon az Ártézi csatornán a belterületről érkező csapadékvíz levezetése érdekében a 0+000-2+700 szelvények között vízfolyási akadály eltávolítását végezték külső vállalkozó bevonásával.

Gáspár Renáta

KÁRELHÁRÍTÁS

„Rejtett kincseink”, az illegális hulladéklerakók

A Tiszán érkező PET palackok és egyéb „hulladékszállítmányok” az elmúlt években mind nagyobb visszhangot váltottak ki. Most viszont egy olyan problémáról szeretnék szólni, ami kevésbé van reflektorfényben. Ez pedig az illegális hulladéklerakás.

Január elején bejelentést kaptunk arról, hogy a Zagyva 69+380 szelvényében egy lefolyást akadályozó bedőlt fánál TV képcsövek, TV-k és egyéb települési vegyes hulladék torlódott fel. A helyszíni szemlét követően megkezdjük a megfelelő intézkedést.

Az illegális hulladék elhelyezés miatt január 14-én rendőrségi feljelentést tettünk ismeretlen tettes ellen. Az operatív beavatkozásokra történő felkészülés miatt aznap 13 órától II. fokú vízminőségvédelmi készültséget rendeltünk el, majd ezt követően 15-én III. fokú kárelhárítás keretében megkezdjük a tényleges beavatkozást. 9 fő kivezénylésével a Zagyva 69+380 fkm-ben először elhelyeztünk egy ún. nehéz merülőfalat, majd ezt követően a bedőlt fákat távolítottuk el, hogy a fennakadt hulladékokat ki tudjuk emelni. A téli fagyos, havas időben nem is volt egyszerű megteremteni a munkavégzés biztonságos körülményeit. Hála és köszönet a gyakorlott és sokat tapasztalt kollégáknak, akik kiválóan és balesetmentesen végezték el a kárelhárítást. Nos, nézzük mi lett a munka eredménye. Összesen 11 db televízió alkatrészt, 1 db hűtőgép korpuszt és 3 zsák kommunális hulladékot, és kb. 5 köbméter uszadékfát emeltek ki a kollégák. A kitermelt elektronikai hulladék a Jászberényi hulladék udvarban találta meg végső nyughelyét, összesen 135 kg mennyiségben.

Ez volt a fizikai munka, amelynek köszönhetően újból megtisztítottunk egy folyót a szennyezéstől. De ezzel még nem volt lezárva a feladat. Értesítettük a rendőrséget, aki helyszíni szemlét tartott és jegyzőkönyvet vett fel. Értesítettük az önkormányzatot, a jegyzőt, a hatóságokat stb. Jött a fokozat megszüntetése és a zárójelentés. Viszont hátra maradt a jogi levezetés és a számla.

Az illegális hulladék eltávolítására vonatkozó jogszabályi hivatkozásokat, és azok betartását most nem taglalnám. Viszont az elmondható, hogy igazgatóságunk vagyonkezelésében lévő ingatlanokon elhelyezett hulladékmennyiség és esetszám nem kis feladatot ró kollégáinkra. Példaként említeném meg az árvízvédelmi töltésre borított építési törmeléket. Emellett a hulladék elszállítására, ártalmatlanítására fordított költség szintén jelentős terhet jelent. Sajnos sok esetben a révést nekünk kell állni...

Lehet, ezek a beavatkozások nem olyan látványosak, mint a Kiskörei vízlépcső előtt feltorlódó uszadék, katré eltávolítása érdekében folytatott küzdelem, de legalább annyira jelentősek és fontosak. Az évente egyszer megrendezett TE SZEDD akciók sajnos kevesek az egész évben keletkező illegális hulladékmennyiséghez. Az egyén felelőssége, az emberek fejében történő változások csak kis mértékben indultak el. A felelőtlen elkövetők talán nem is tudják, hogy sikeres felderítésük esetén büntetésük egytől öt évig tartó szabadságvesztés is lehet!

Kéri Brigitta

HATÁRAINKON TÚL A Tisza Iroda hírei

A koronavírus járvány nagyban megnehezíti a nemzetközi kapcsolatok szervezését, különösen igaz ez a nemzetközi projektek kapcsán tervezett találkozókra. Természetesen az élet – itt sem – áll meg, most elsősorban a projektek szakmai részleteinek kidolgozásáé a főszerep, ez kiegészül az IT-eszközök segítségével szervezett egyeztetésekkel, melyek célja a KÖTIVIZIG partnerségével megvalósuló programok folyamatosságának fenntartása.

A Danube Floodplain, az „Az árvíz kockázat csökkentése a Duna vízgyűjtőn lévő árterületek helyreállításának vizsgálatával” projekt WP3 és WP4 munkacsomagjainak találkozóira került sor Selmecbányán, illetve Pozsonyban. A Selmecbányán tartott WP3 munkacsomag megbeszélése elsősorban a vizsgálatba vont hullámterek (aktív és potenciális) értékelésének eddigi eredményeinek bemutatásáról szólt. Ezen felül kitért azok rangsorolására is. A találkozó másik fő pillére volt a projekt kapcsán létrejött új GIS állományok tárolására megalkotott adatbázis és az ahhoz kapcsolódó IT-alapú szolgáltatások kialakítása, a feltöltött adatok helyzete illetve azok dokumentálása, megjelenítése. A második napon a Duna mellékfolyóinak FEM mátrix értékelésére került sor a szlovén kollégák segítségével. A pozsonyi WP4 találkozón bemutatásra kerültek a pilot területekkel kapcsolatos modellezési modellezési feladatok, különös tekint-

tettel a lehetséges hidrológiai vizsgálati módszereket, az időterv, valamint a leendő dokumentumok tartalmi elemei. A KÖTIVIZIG a német partner által elvárt határidőket minden esetben teljesítette, melyet prezentációjukban külön ki is emeltek. Az Eichstatt-Ingolstadt-i Egyetem képviselői ismertették az általuk elkészített ESS és habitat modelleket és azok alkalmazását az egyes mintaterületeken. A Müncheneri Műszaki Egyetem képviselői bemutatták saját költség-haszon elemzési (CBA) modelljüket, a KÖTIVIZIG-gel együttműködésben dolgozó REKK szakemberei pedig ismertették az általuk – a KÖTIVIZIG szakembereinek bevonásával – készített komplex, az érdekelt szereplőkkel folytatott konzultációkon alapuló modellt.

A RAINMAN, azaz az Integrált kockázatkezelés heves esőzések esetén című nemzetközi projekt 9. Partneri Találkozójára március 3-4. között Görlitzben, Németországban került sor. A megbeszélés elsősorban a projekt legfőbb végeredményének, a heves esőzések okozta károk és kockázatok csökkentésére irányuló RAINMAN Eszköztár (Toolbox) tartalmi fejlesztésére irányultak. A májusra elkészülő végtermék a helyi és megyei önkormányzatok kockázatkezelési stratégiáit támogatja majd. A projekt jelenlegi állása szerint a hivatalosan 2020. június 30-án zárul, ez azonban a nemzetközi járványhelyzetre való tekintettel még változhat.

A FramWat, vagyis a Kisvizes területek vízvisszatartásának lehetséges integrált kezelési módjai nevű projekt célja az árvíz, az aszály és a

A Tisza Iroda hírei

Folytatás a 12. oldalról

környezetszennyezés mérséklésére vonatkozó közös regionális keret erősítése a táj puffer-kapacitásának növelésével a természetes (kis) vízmegtartó intézkedések (N(S)WRM) módszeres felhasználásával. A partnerek közös munkájának előrehaladásával kapcsolatban több egyeztetés folyt webes megbeszéléseken keresztül. A legutolsó találkozó megrendezését a KÖTIVIZIG vállalta fel, a projekt a tervek szerint szintén ez év június 30-ig kellene zárulnia.

A TEACHER-CE projekt elsősorban a korábbi Framwat, RAINMAN, PROLINE-CE és SUSTREE programok eredményeinek disszeminációs, kapitalizációs tevékenységét végzi, mely hozzájárulhat a tapasztalatok gyakorlati alkalmazásához, illetve újabb projektek generálásához. A nyitó találkozóra márciusban került sor Ljubljanában, ezen a KÖTIVIZIG csapata skype kapcsolat segítségével vett részt. Bemutatásra került az igazgatóság általános tevékenysége, a JOINTISZA és Danube Floodplain projektek végleges, illetve eddig elért eredményei. A folytatás egy későbbi időpontban várható, amikor is pontosításra kerülnek az egyes partnerek konkrét hozzájárulásai a program megvalósításához.

A Tisza Iroda munkatársai az év elején részt vettek a szegedi American Cornerben szervezett interaktív beszélgetésen és filmvetítésen, ahol ismertettük a PET Kupa megvalósított és tervezett programjait, továbbá az igazgatóság környezettudatos vízgazdálkodás érdekében tett erőfeszítéseit.

Palatinus Judit – Rátvai György – Váci Melinda

Tisza-tó: kevesebb kerékpáros

2019-ben összesen 49 428 kerékpáros, ebből 1990 versenyző hajtott át a Kiskörei vízlépcső üzemi hídján, ami 87 százaléka a 2018-as forgalomnak. A Kiskörei Szakasz-mérnökség 2008 óta kíséri figyelemmel a duzzasztóművön áthaladó kerékpáros forgalmat. Az adatok szerint az elmúlt évben soha eddig nem tapasztalt számú kerékpárost regisztráltak februárban (242), márciusban (1536), áprilisban (4312), júniusban (8177) és októberben (2911). A legerősebb forgalmú hónap tavaly az augusztus volt (9474), míg a nyári hónapokban együttesen 26 595 biciklist számlált a szakasz-mérnökség. Ami az idei évet illeti, januárban 71, februárban 153, márciusban pedig 339 biciklis gördült át a duzzasztómű felett, ami jóval kisebb a múlt évi hasonló időszak forgalmánál.

LZ

MHT HÍREK

A Magyar Hidrológiai Társaság Szolnoki Területi Szervezete **január 15-én** igazgatóságunk székházának nagytermében rendezett előadóülést, ahol Garamvölgyi-Dankó Erika geológus (KÖTIVIZIG VVGO) a hévízkutakról, a hévízgazdálkodásról tartott prezentációt.

Február 12-én az MHT Szegedi Területi Szervezete és az ATIVIZIG a tiszai cianid szennyezés 20. évfordulója apropóján rendezett emlékeseményt Szegeden, ahol nagy sikerű előadást tartott Kovács Pál kollégánk, a Regionális Laboratórium halbiológusa.

LZ

VÍZ-ÜGYÜNK



UN WATER

A VÍZ VILÁGNAPJA

2020. MÁRCIUS 22. - VÍZ ÉS KLÍMAVÁLTOZÁS

A víz világnapi események minden évben más-más aktuális témára fókuszálnak, idén a víz és a klímaváltozás összefüggéseire. Sajnos a tervezett rendezvényeink a járványhelyzet miatt elmaradtak, a gyerekek körében meghirdetett képzőművészeti pályázatunkra azonban 286 alkotás érkezett.

A klímaváltozás elleni harc egyik legfontosabb eleme a vízkészletek megóvása és hatékony felhasználása. A világ lakossága tovább növekszik, ennek szükségszerű velejárója az egyre növekvő vízfogyasztás, ami gyakran jár együtt a környezet és a természeti erőforrások károsításával. A kedvezőtlen folyamat megállítására különböző megoldások, tervek születnek, kulcsfontosságú a szén-dioxid elnyelők, pl. óceánok, vizes élőhelyek, erdők védelme, környezettudatos agrár technológia alkalmazása, a szennyvíz tisztítása és biztonságos újra felhasználása.



A szolnoki Kolozsvári úti óvoda Bodzavirág csoportjának alkotása



A víz a legértékesebb erőforrásunk - felelősségteljesebben kell felhasználnunk. Meg kell teremteni az egyensúlyt az emberek, az ipar, a mezőgazdaság és a vízkincs védelme között. Mindemellett nem szabad elfelejteni, a tiszta vízhez minden embernek joga van.

A klímaváltozás lassításában mindenkinek megvan a maga feladata. Ami a legfontosabb: Ne pazaroljuk a vizet! Gondoljuk át, hogyan tudunk a saját életünkben, a környezetünkben tenni valamit a klímaváltozás ellen.

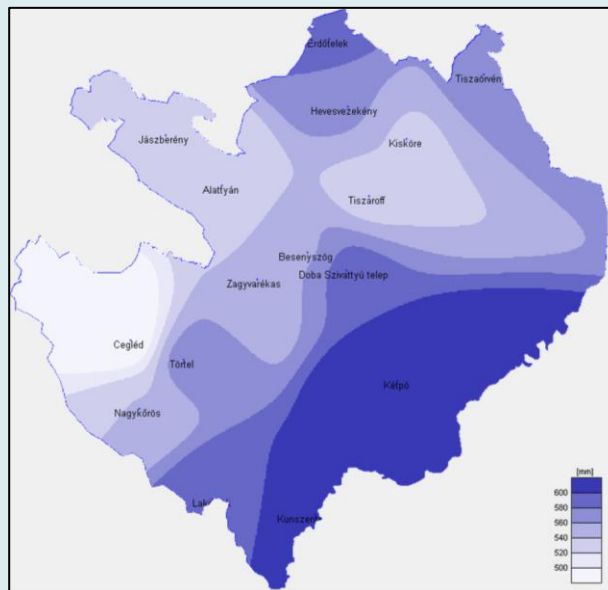
A KÖTIVIZIG, az MHT, a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt., a Víz- és csatornaművek Koncessziós Zrt., Anyagért Kft, a Techno-Víz Kft., valamint a Nefag Zrt. közösen kiírt képzőművészeti pályázatára 286 alkotás érkezett, a hagyományos akadályversenyre pedig 14 intézmény tanulói jelentkeztek, ami rekordnak számít. A díjátadót és a vetélkedőt későbbi időpontban tartjuk meg. **Rózsa Helga – Laczi Zoltán**

VÍZRAJZ Hidrometeorológiai értékelés

A 11 kiemelt csapadékmérő állomás adatai alapján 2019-ben területi átlagban 558,3 mm csapadék hullott, a sokéves évi átlag (513,4 mm) 109 %-a. Az idei év első három hónapjában 95,3 mm csapadék esett az igazgatóság működési területére.

A 2019-ben lehullott csapadék 7 hónapban (január 102 %, április 134 %, május 135 %, június 106 %, szeptember 111 %, november 181 % és december 112 %) haladta meg a havi átlagcsapadékokat, a többi 5 hónapban alatta maradt. A legtöbb eső májusban esett 123,6 mm, a sokéves májusi átlag (52,5 mm) 235 %-a. A legkevesebb csapadék márciusban esett (5,4 mm) ez a sok éves márciusi átlagnak (29,5 mm) csupán 18 %-a. Hasonlóan csapadékszegény volt februárt is, amikor 7,2 mm volt a lehullott csapadék, amely a sokéves adott havi átlagtól 70 %-kal maradt el.

A Tisza folyó és részvízgyűjtőire lehullott csapadékról elmondható, hogy a Körösök (591,1 mm), a Szamos-Kraszna (595,7 mm) és a Felső Tisza (901,9 mm) vízgyűjtőjén esett az adott vízgyűjtő sokéves átlagánál kevesebb csapadék, annak 91 %, 93 %, illetve 97 %-a. A többi vízgyűjtőn a sokéves adott vízgyűjtő évi átlagcsapadéknál több eső esett. A Bodrogon (746,6 mm) 101 %-a, a Maroson (591,4 mm), 103 %-a, a Zagyva-Tarnán (623,9 mm) 106 %-a és a Sajó-Hernádon (747,6 mm) 120 %-a, esett a sokéves évi átlag csapadéknak. A legtöbb csapadék területi átlagban a Felső-Tiszán esett, 901,9 mm, a legkevesebb csapadék a Körösök vízgyűjtőjén 591,1 mm.



Csapadékeloszlás 2019. január 1.- és december 31. között

Hőmérsékleti szempontból 2019. évet vizsgálva a havi maximumok estében minden hónapban a sokéves havi maximum alatt maradtunk 0,1 – 8,1 fokkal. Februárban közelítettük meg a legjobban a sokéves februári maximum (20,3 °C) hőmérsékletet, attól csupán 0,1 fokkal maradtunk el. Augusztus 12-én észlelték a legmagasabb hőmérsékletet 35,6 fokkal. A havi átlaghőmérséklet májust kivéve a sokéves adott havi átlaghőmérséklet felett volt 0,5 – 3,7 fokkal. Májusban 14,5 °C volt a napi átlag hőmérséklet, ami 2 fokkal maradt a sokéves májusi átlagtól. A havi minimális hőmérséklet hasonlóan alakult a havi maximális hőmérsékletéhez, itt sem érték el a sokéves adott havi minimum értéket, felette maradtunk 2,2 – 18,2 fokkal. A leghidegebb nap január 7-én volt -12,8 °C, a sokéveshez viszonyítva ez 12 fokkal magasabb, a januári sokéves minimum hőmérsékletnél.

Hidrometeorológiai értékelés

Átlaghőmérsékletet vizsgálva az észlelés kezdete (1963). óta a 2019. év második helyen áll. Az átlaghőmérséklet 2007-ben volt a legmagasabb 12,7 °C, ettől a 2019. év (12,6 °C) csupán 0,1 fokkal maradt el. Rendkívüli még, hogy 2018-ban is az átlaghőmérséklet 12,5 °C volt. Ilyen még nem fordult elő, hogy egymást követő két évben az átlaghőmérséklet ilyen magas értéket ért volt el. (12,5 illetve 12,6 °C).

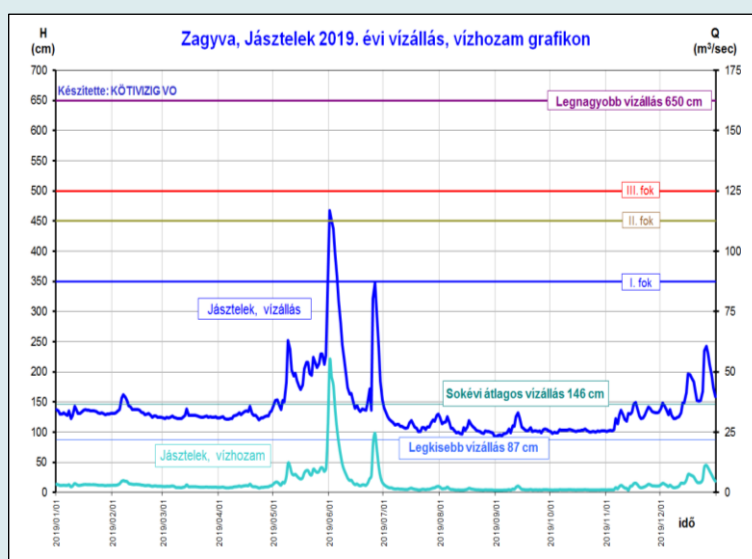
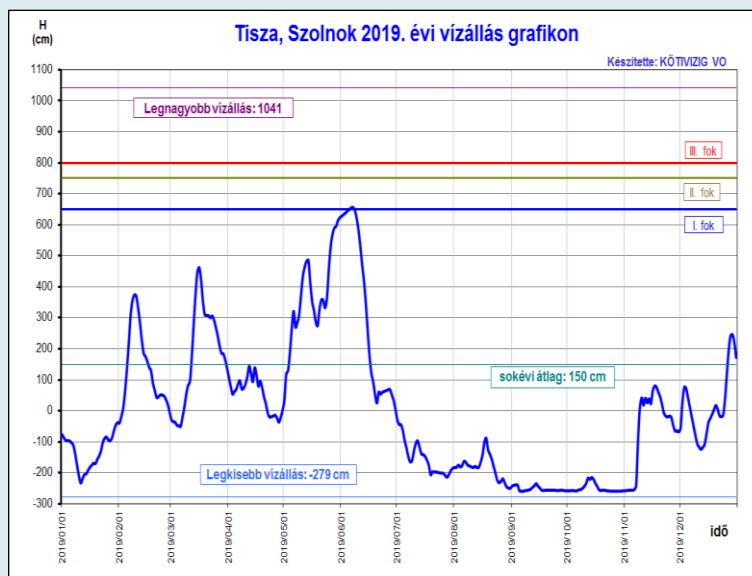
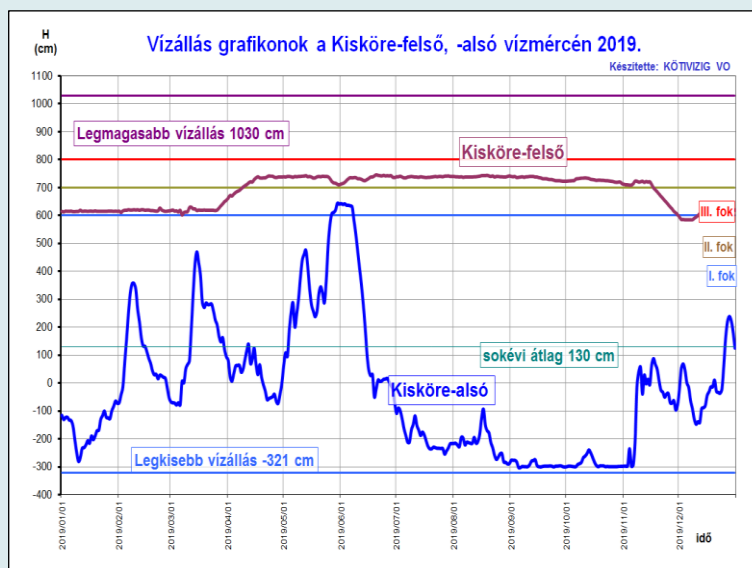
2019-ben a Tiszán 4 közepes ár-hullám vonult le, amely meghaladta a 300 cm-t és 1 kisebb ár-hullám vonult le. Ebből csak 1 ár-hullám, a május végi – júniusi eleji haladta meg I. fokú árvízvédelmi szintet.

Tavaly a Zagyván Jászteleknél 2 ár-hullám vonult le május végén és júniusban volt, ezen kívül kisebb vízszintingadozások voltak megfigyelhetőek. Az első ár-hullám elérte a II. fokú (450 cm) árvízvédelmi szintet, június 1-én tetőzött 467 cm-rel. A második ár-hullám 351 cm-el (I. fok 350 cm) tetőzött június 25-én.

Az elmúlt évben a Hármas-Körösön Szarvasnál 1 ár-hullám vonult le május végén és júniusban. Az ár-hullám elérte az I. fokú (600 cm) árvízvédelmi szintet, június 10-11. között tetőzött 639 cm-rel. Az apadás után kiegyenlített vízállás volt megfigyelhető.

2019. december 4-ig a Hortobágy-Berettyón Borznál 1 kisebb vízszintemelkedés volt júniusban, de az I. fokú (250 cm) árvízvédelmi szintet nem érte el.

Vízrajzi Osztály



VÍZ-TÜKÖR Új-Zéland vízügyes szemmel

Kia Ora, azaz szép életet kívánok jó egészségben minden kedves kollégának! 2019. januártól párommal lehetőségünk nyílt egy évet eltölteni a hosszú fehér felhők hazájában, Aotearoán, azaz Új-Zélandon az úgynevezett Working and Holiday vízum keretein belül. Az alábbiakban erről szeretnék beszámolni szakmai szemszögből.

A szigetcsoporthat a déli szélesség 34. és 47. foka között, a mérsékelt övben, a szubtrópusi övezettől a hűvös mérsékelt éghajlati zónáig elnyúlóan helyezkedik el. Minden oldalról széles tengerek veszik körül, aminek következtében óceáni hatás érvényesül. Az ország fővárosa, Wellington hasonló földrajzi szélességen fekszik, mint Róma, azonban az olasz főváros évi középhőmérséklete 15,7°C, ezzel szemben az új-zélandi csak 12,4 C. A jellemzően nyugatias szelek a Déli-sziget gerincén húzódó, helyenként 2000-3000 méter magas hegyvonulatokon elvesztik csapadékterhüket, így a hegyek nyugati oldala rendkívül csapadékos, az ellenkező oldalon viszont relatív száraz éghajlat uralkodik. A tengerszintre számított évi középhőmérséklet az északkelet-délnyugati irányban hosszan elnyúló országban mindössze 4 °C eltérést mutat. Az Északi-sziget partvidékén nincs igazi tél, a Déli-szigeten viszont előfordulnak –10 fokok hidegek.

Az egészében bőséges csapadék eloszlása a domborzati viszonyok miatt rendkívül egyenetlen. A Déli-szigeten a nyugati szeleknek kitett fjordokban évi 6–7000 mm csapadék hull, míg onnan alig 100-200 kilométerre a szél- és így esőárnyékos központi Otagóban az évi csapadék átlaga nem éri el a 400 millimétert. Ezen változatos természeti adottságokból eredeztethetően a vízgazdálkodás szinte minden formájával találkozhattunk, köztük például a Clyde vízerőmű, amely az ország legnagyobb betonból készült gravitációs duzzasztóműve a Clutha folyón a maga 400 méteres szélességével és 100 méteres magasságával, amely 4 db Francis turbina segítségével 432 megawatt teljesítmény leadására képes. (Bal oldali képünkön 2019. 04.20-án, jobbra pedig 12. 27-én.

Az árvizek elleni védekezés is igen változatos képet mutat attól függően, hogy merre járunk az országban. A déli sziget nyugati partján (West coast and Fiordland) a védművek méretezhetetlenek (pl.: 2020. február elején 60 óra alatt 1000 mm eső hullott) azonban az középső területeken, valamint az északi szigeten számunkra is hasonló képet mutattak a folyók és azok töltései.

Gál Gergely Szabolcs





Kiskörei mozaik

Az idén 80 éves Tiszaörvényi szivattyútelep nyomócsöveinek elzáró szerkezete megújításra került. A Kiskörei Szakasz mérnökség saját kivitelezésben legyártotta a 3 db Ø1200-as nyomócső elzárását szolgáló csapóajtókat. Az új elzáró szerkezetek beépítésére 2019. november 20-án került sor. A 3 db egyenként kb. 500 kg súlyú csapóajtó beszerelését a szakasz mérnökség műhelyes brigádja végezte, a csapóajtók beemelése darus kocsi segítségével történt meg.

A Tisza folyó Tiszabábolna 440 fkm. – Kisköre 403,2 fkm. közötti szakaszon 2019. június 14-én 8:00 h-tól – 2019. december 19-én 10:00 h-ig tartó vízminőségi kárelhárítási védekezés véget ért. A védekezés során mindösszesen 69 db uszály kommunális hulladékkal keveredett uszadék került kitermelésre a Kiskörei Vízlépcső felvizeről, illetve 69 db uszály került kirakásra a Téli-kikötőben. A vízminőségi kárelhárítás során a Kiskörei Vízlépcső felvízi oldaláról az alábbi mennyiségek kerültek kitermelésre/rendezésre:

Kommunális hulladék	436 m³
Uszadékfa	557 m³
Egyéb szerves anyag	8254 m³

Kitermelt hulladékok összetétele:

kommunális hulladék	4,7 %
uszadékfa	6,0 %
egyéb szerves anyag	89,3 %

Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége által (a Tisza folyóról és a Tisza-tóról) kitermelt kommunális hulladék mennyisége: 31 t

Január 11-én reggel tréleren megérkezett a Kiskörei Duzzasztómű üzemi területére a Baja nevű AN 2 típusú aknásznaszád. A szakasz mérnökség karbantartási csoport kollégá-

inak a feladata volt a naszád daruzása. A hajó vízre bocsátására a duzzasztómű 2. nyílásában került sor. A feladatot a csapat szakszerűen és sikeresen végezhajtotta.



Január 15-én a szakasz mérnökségen az ISO Minőségirányítási és Energetikai irányítási rendszerének a belső auditjára került sor, ez a felülvizsgálat jól szolgálta a felkészülést, az apróbb hibák feltárását és kiküszöbölését a február 27-én tartott külső auditra, ahol is az ISO MIR és EIR rendszer teljes átvilágítása sikeresen megtörtént.

Január 17-én megrendezésre került a Tájékoztató Nap a szakasz mérnökség panoráma termében. Ezen a napon sor került a közfoglalkoztatotti észlelői állomány oktatására is. Február 11-én Nemzeti Községi Egyetem bajai campusán tartott előadást Fejes Lőrinc szakasz mérnök „A Kiskörei Vízlépcső és a Tisza-tó rendkívüli üzemeltetése, a 2000. évi cianid szennyhullám levonulásakor” címmel.

A Kiskörei Szakasz mérnökség valamennyi védelmi szakaszán az aktív és nyugdíjas kollégák részvételével február végéig megtartották a védelmi napokat, felelevenítve az elmúlt évtizedek nagy ár- és belvízvédekezéseit.

Folytatás a 19. oldalon

Február 14-én őr értekezlet megtartására került sor. Az őr állomány az általános szakágazati feladatokon túl, a közfoglalkoztatással kapcsolatos feladatokról, valamint az Országos Közfoglalkoztatotti Program váltásáról kapott tájékoztatást. A 2019. évi közfoglalkoztatási program zárásával 2020. február 29-én 268 fő közfoglalkoztatott lépett ki a szakaszmérnökség foglalkoztatásából. A 2019. évi programban az előírt foglalkoztatott létszámot 100 %-ban sikerült teljesíteni.

A 2020. évi közfoglalkoztatási program március 01-én kezdődött, március végéig beléptetésre kerül 232 fő, ez az előírt létszám (254 fő) 91,3 %-a. A Kiskörei Szakaszmérnökségen a tavalyi évhez képest, Igazgatósági szinten legkisebb mértékben, mindössze 5 %-kal, csupán 13 fővel csökkent az előírt közfoglalkoztatotti létszám.

A február- március hónapban levonuló kisebb árhullám következtében a Kiskörei Duzzasztómű előtt felgyülemelő uszadék növekvő mennyiségére való tekintettel február 25-én III. fokú Vízművelődési kárelhárítási készültség került elrendelésre.

Február 24-én megtartott vezetőségi értekezleten a Kiskörei Szakaszmérnökség 2 éves beszámolójára is sor került. Az igazgatóság vezetősége elfogadta a szakaszmérnökség által elkészített beszámolót, továbbá a 2020. évre vonatkozó feladatok is meghatározásra kerültek.

Február hónapban Helyi Védelmi Bizottsági ülésekre is sor került, 24-én Tiszafüred járás, 25-én Heves járás és 28-án Füzesabony járás Védelmi

Bizottsági ülése zajlott le. Az üléseken Fejes Lőrinc szakaszmérnök adott tájékoztatást.

Február 29-én rendezték a Tisza-tavi Turisztikai szezonnyitó sajtótájékoztatóját, ahol Fejes Lőrinc szakaszmérnök is előadást tartott.

Az infrastruktúrális hiányosságok megszüntetésére kapott többlet keretből elkészült a Tiszafüredi-öntözőrendszer területén a Tiszafüredi II. mellékcsatornán 178 m-es csatornaszakasz helyreállítása Concrete Canvas betonpaplanos technológiával. A rendszer területén ez már a második betonpaplanos technológiával helyreállított csatorna szakasz, a munkálatok elvégzése ez alkalommal is saját kivitelezésben történt meg 14 fő KIMSZ-es, csatornaőr és szivattyútelepi gépész kolléga bevonásával.



Az öntözési idény kezdetére, március 15-ig megtörtént a Nagykunsági-, Jászsági- és Tiszafüredi-öntözőrendszer nyári üzemvízszintre való feltöltése. A halastavak üzemeltetői már többnyire éltek is a vízelvételezés lehetőségével.

Lőrinczy László



Szolnoki szakasz hírek

A Szolnoki Szakasz mérnökségén a 2020. év új szervezeti felépítést hozott. Átalakításra, racionalizálásra került az MBSZ felépítése és a szakági feladatok irányítása.

A Szolnoki Szakasz mérnökségnél lévő csoportok, egységek nem változtak (Üzemgazdasági, Vízgazdálkodási, MBSZ), azonban a Vízgazdálkodási csoportban szakágazati rendszer bevezetésére került sor. Kialakításra került az árvízvédelmi, belvízvédelmi és vízhasznosítási szakágazat a korábbi szakági referensek irányításával. A többi szakterület egyszemélyes feladatellátás mellett működik. Továbbra is megmaradt a 2019 szeptembere óta működő Jászkiséri Kirendeltség státusza, annyi változással, hogy a 10.05-ös belvízvédelmi szakasz mellett hozzá tartozik a 10.03. belvízvédelmi szakasz és a 10.11. árvízvédelmi szakasz

feladatellátásának a végrehajtása is. A mezőgazdasági vízszolgáltatás szakági és területi koordinálása a Jászkiséri Kirendeltségen valósul meg.

Kiemelt feladat volt minden szakaszvédelem-vezető számára a szakaszvédelmi nap megtartása. Erre meghívást kaptak a korábbi védekezésben részt vevők, valamint ma már nyugdíjas kollégák, akik tudásukat, tapasztalataikat igyekeztek átadni a beosztott kollégáknak.



Nagyon hasznos volt az I. negyedévben kitűzött feladatok között szereplő védelmi nap megtartása, többek között „összekovácsoló” szerepe is volt.

Lipták János

Új vezetők az MBSZ élén

2020. január 1-től az MBSZ vezetésével Farkas Róbert lett megbízva, a helyettesítési feladatokat pedig Fodorné Mészáros Tünde látja el. Az MBSZ állományából kiemelésre kerülő Katona Péter a Védelmi Osztag telep vezetésével kapcsolatos feladatokat kapta meg. Czudor József területi gépészből pedig szakasz mérnökségi főgépész lett, helyette pedig a gépész feladatokat Gombos Zoltán és Szendrei János látja el.

Az egységterv jóváhagyása után külső vállalkozó bevonásával megkezdtek a Lakitelki és a Tószegi Gerje- lecsapoló szivattyútelepek buvár szivattyúinak olajcseréjét. Az előző években beszerzésre kerülő Milléri szivattyútelep vízszintes és ferde szállítószalagjának a cseréjét jelenleg is végezzük. Folyamatosan karbantartjuk, javítjuk a védelmi eszközöket, berendezéseket, stabil szivattyútelepeket valamint a Szakasz mérnökség erőgépeit.

Farkas Róbert



Karcagi vízcseppek

Szakaszmérnökségünk az idei évben is nagyobb összeggel tud gazdálkodni az öntözésfejlesztésben. Az infrastruktúrális hiányok megszüntetése a térségben nagyon fontos, hisz kiemelt szereppel bír a területünkön a szántóföldi kultúrák termesztése, illetve a halgazdálkodás is. A fenntartási munkák nagy része a II.-III. negyedévre tehető. Ezeknek a munkáknak az előkészítése folyamatban van.

Szakaszmérnökségünkön 10.08 belvízvédelmi és 10.10-es árvízvédelmi szakaszain egy időben tartották meg a szakaszvédelmi napot (képünk). A nap elején összefoglaló előadásokat hallgathattunk meg a védelmi szakaszok vezetőitől. Az időjárás is kedvezett, így a terepen is meglehetett tekinteni a kollégáknak az emlegetett őrzőjáratokat. Többek közt fontosabb belvízvédelmi szivattyútelepeken és a kritikusabb árvízvédelmi pontokon is megfordultak. A nap zárásaként a nyugdíjas kollégák meghívása mellett egy ebéd és kötetlen beszélgetés keretein belül lehetett áttekinteni a látottakat és visszaemlékezni a régi időkre.

A 10.07-es belvízvédelmi szakaszon is rendeztek védelmi napot, a rossz idő miatt a kunhegyesi védelmi központban. A nap hasznosnak bizonyult, hisz a nem rég érkezett kollégák betekintést nyerhettek a többi őrzőjárat „életébe” és információkat/tapasztalatokat tudtak cserélni az aktív és nyugdíjas kollégákkal.

A Hortobágy-Berettyó főcsatornán eddig nem nagyon volt jellemző a hódok általi pusztítás. Az elmúlt időszakban Jónás Istvánné sebeséri gátőr jóvoltából sikerült felfedezni a rongálás nyomait a Villogói szivattyútelep környékén.

„Belvízcsatornák fejlesztése és rekonstrukciója I.” című projekt jelenleg is zajlik, csak az időjárási viszonyok akadályozzák. Tavalyi minőség cél elérése után Kakat-belvízfőcsatorna vízgyűjtőjének 2D lefolyásmodellje elkészült. Ez a modell nagy segítség lesz a terület vízlevezetésében és szemléletmód formáló is lesz más területeken.

Személyi állományunkba 2 fő került felvételre: A Gástyási öntözőfürtre Rácz Miklós Imre, míg az NK V-1, V-2 öntözőfürtökre Takács Szabolcs.

Dobrainé Bérczi Dóra





Mezőtúri hírcsokor

A közelmúltban sikerült egy Hidrot G-8001 MK típusú kosaras mederkaszát, valamint egy 300 cm-es munkaszélességű vontatott, láncos erdészeti zúzót, továbbá egy VZ-2 szárazúzót is beszerezni. Tavaly december 3-5. között részt vettünk a Magyar-Román Határvízi Bizottság Ár és Belvízvédekezési Albizottsága soros munkáülésén Hajdúnánáson, majd ennek folytatásaként 2020. január 28-29-én Nagyváradon egy – a védelmi tervek mellékleteit pontosító – műszaki szakértői találkozón. Egy keretmegállapodás jóvoltából december 18-19-én került sor első ízben fogvatartottak vízügyi foglalkoztatására, mely együttműködésnek a tervek szerint 2020-ban is lesz folytatása. Az év végi forráslehetőségeknek köszönhetően a szakaszmérnökség központjának tetejére decemberben kiépítésre került egy 2 x 29.000 kWh teljesítményű nap-elemes rendszer, melynek üzembe helyezésétől irodai elektromos energiafelhasználásunk jelentős csökkenését várjuk.

Január 9-én megtartottuk a szokásos tájékoztató napot, ahol a 2019. évet értékelő beszámolókon túl sor került a 2020. év feladatait megfogalmazó előadások megtartására is. A szokásos év eleji feladatok sorába illeszkedett a januári belső és a februári külső audit is, ahol az auditorok a minőség-irányítás és az energiai irányítás szerinti – jónak minősített - működésünket ellenőrizték le. Februárban rendeztük meg a szakaszmérnökség védelmi szakaszainak védelmi napjait,

amelyeken a korábbi védekezések tapasztalatainak felidézésével és az aktuális kérdések, tennivalók átbeszélésével tettünk eleget a védelmi képesség növelését célzó igazgatói felhívásnak.

Február és március fordulóján megtörtént a közfoglalkoztatási program zárása, illetve az új program indítása. Márciusban sikeres gát- és csatornaőri vizsgát tett Borzi Milán Imre csatornaőrünk és Füzesi Ádám András gátőrünk.

Zajlanak a saját gépes fenntartási munkák, mint ahogyan végezzük az öntözési szezonra történő felkészülést is. A tárgyévi infrastrukturális hiány-elhárítási öntözéses fenntartási munkálatok aktuális feladatai között kiemelendő az Nk-39 fenékleürítő műtárgy elzáró tábláinak teljes, valamint nyílásainak részleges felújítása, mely jelenleg is zajlik.

2019. december 12. óta a szakaszmérnökségi főgépészi munkakört Tóth Péter tölti be, fenntartógép-kezelői munkakörökbe pedig 2019. december 1-én Rajna Istvánt, 2020. február 1-én pedig Máté Viktort vettük fel.

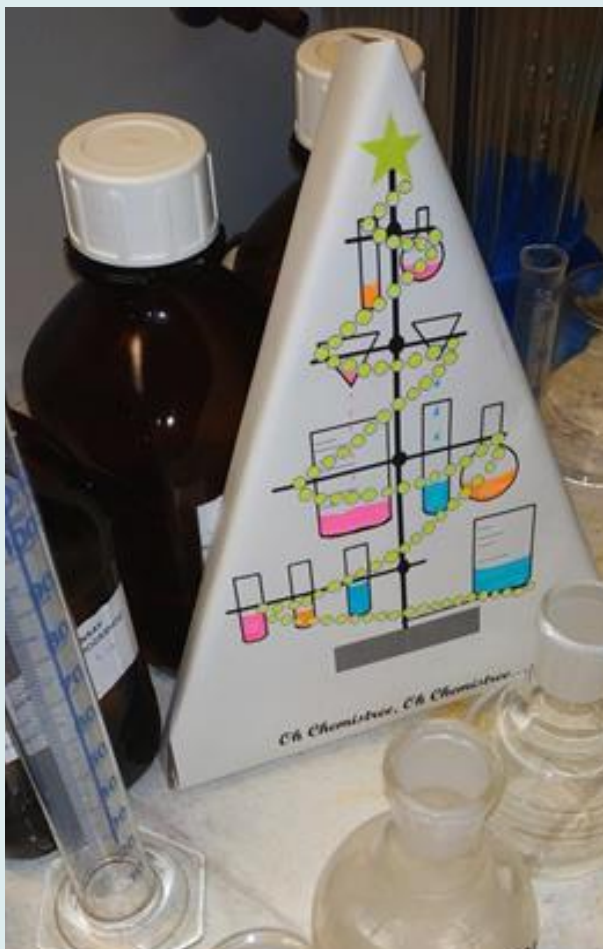
Tóth Tamás



A 2000. évi árvízi védekezésről összeállított vándorkiállítás elsőként a Mezőtúri Szakaszmérnökségen látható

LABORHÍREK feketén-fehéren

A 2019-es év zárása és az újév kezdése kissé kaotikusra sikerült a laborban. A Bene-patakon érkező szennyezés miatt az ünnepek alatt is dolgoztunk. Az ÉMVIZIG mintavevői minden nap hoztak 6 darab vizsgálandó mintát, melyek feldolgozását és eredmény kiértékelését forgószínpadszerű beosztással oldottunk meg. A rendkívüli esemény hatására december 24-én sajátos karácsonyfát (Chemistree) „állítottunk” (képünkön).



A feladattal sikeresen megbirkóztunk, s az év végi koccintás során most is megjegyeztük, hogy a laborban sosem unalmas az élet.

Az év eleje a szokásos rutinnal indult. Elkészült az éves munkatervünk a belső és külső megrendelőink igénye alapján. A fotometriás mérésekhez elkészültek az új kalibrációs görbék, megtörtént a készlet ellenőrzés is, lezártuk az előző éves mérési eredményeket. Ezután statisztikát, úgynevezett kontrollkártyákat készítettünk minden vizsgált paraméterre, melyből grafikus ábra készül, amin szemléltetjük a hitelesített anyagmintákra vonatkozó saját mérési eredményeinket, pontosságunkat.

A tanulócsoporthoz általi laborlátogatás is elkezdődött már az év elején. Február 11-én egy középiskolai csoport járta körbe a laboratóriumot, hogy tanulói megismerkedjenek a munkánkkal. Az év során további csoportokat várunk, hogy bemutathassuk nekik, hogyan is működik egy laboratórium, milyen munkafolyamatok vannak. A nyári hónapokra is jelentkezett már több diák, akik szakmai gyakorlatukat a laboratóriumban szeretnék eltölteni. (Nyilvánvalóan a járványhelyzet alakulásának függvénye, hogy ebből mi fog megvalósulni.)

Március elején a Kurca biomonitoring projekt második fázisa is megvalósult. Megtörtént a víz- és üledék-mintavétel, majd néhány nappal később a halászati felmérés is. A teljes projektet lezáró jelentés pedig március végéig készül.

Szántó Nikoletta

(TOVÁBB)TANULUNK**Képzések igazgatóságunkon**

Az elmúlt időszakban a képzési tervben szereplő OKJ- hatálya alá tartozó, illetve egyéb szakmai képzés indult. Jelenleg is folyik az oktatás, vizsgáztatás. Gát- és csatornaőr képzésen a szakaszokról 14 fő vesz részt. Az Érintésvédelmi szabványossági felülvizsgáló hatósági jellegű továbbképzésen 11 fő vett részt. Sikeres vizsgát tettek a kollegák. Fakitermelő (OKJ 31 623 01) képzést is tervezünk.

Igazgatóságunkon továbbképzésre kötelezett kollegák tekintetében a jogszabályban foglaltaknak megfelelően az éves egyéni továbbképzési tervek elkészültek.

Bárany Márta**Gólyahír**

2020. február 20-án karcagi kollégánk, Törös Levente kislánya, Áron látta meg a napvilágot. Jó egészséget kívánunk a családnak!

**SZEMÉLYI HÍREK****Kilépők:**

2019. december 1. és 2020. március 15. között 4 fő lépett ki igazgatóságunkról.

Belépők:

2019. december 1. és 2020. március 15. között belépő kollegák:

Rajna István	Mezőtúr
Bozóki Renáta	VO
Hangyási Imre	Karcag
Tóth Péter	Mezőtúr
Povedák Imre	Szolnok
Mészáros Tibor	Labor
Berta Lilian Ilona	Szolnok
Juhász Péter	VÜO
Bori Árpádné	VVGO
Módosné Dunai Alexandra	IJO
Rácz Miklós Imre	Karcag
Danyi Bernadett	Szolnok
Máté Viktor	Mezőtúr
Takács Szabolcs	Karcag
Harsányi Gergő	Karcag
Jánosi László	Szolnok
Adamecz Gábor	Kisköre
Kovács Katalin	Kisköre
Négyesi Endre id.	Kisköre
Gyarmati Richárd	Kisköre
Négyesi Endre ifj.	Kisköre
Juhász Benjamin János	Kisköre
Ballók József	Kisköre
Turai Imre	Kisköre
Juhászné Tandi Réka	KGO

Bárany Márta

A Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság lapjának különszáma

Szerkesztő: Laczi Zoltán. Fotó: KÖTIVIZIG. Tipográfia: Laczi Zoltán

Kiadja a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság. Kiadó: Lovas Attila igazgató.

5000 Szolnok, Boldog Sándor István körút 4. Telefon: 56/425-422/20147

További információk, képek: www.kotivizig.hu, www.facebook.com/kotivizig1

